

OPGAVE I TEORETISK PÆDAGOGIKUM 2012

TEMA B:

Læreren som faglig vejleder

Ifølge formålsparagraffen for de gymnasiale uddannelser skal elever og kursister i løbet af uddannelsen udvikle evnen ”til at fungere i et studiemiljø, hvor kravene til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden er centrale” (Uddannelsesbekendtgørelsen, par. 1 stk. 3).

Kortere eller længerevarende gruppearbejde er, ligesom uddannelsens større formaliserede projekter (Studieretningsprojektet, Større Skriftlig Opgave såvel som opgaver inden for Almen Studieforbereelse og Studieområdet), eksempler på aktiviteter, der skal understøtte denne udvikling. Det er aktiviteter, der aktualiserer faglig vejledning. Læreren rolle som faglig formidler suppleres med rollen som faglig vejleder.

Faglig vejledning antager forskellige former, alt efter hvor den finder sted i uddannelsesforløbet (det indledende AT- eller SO-forløb eller fx SRP), i hvilken faglig sammenhæng, den foregår (det naturvidenskabelige eksperiment, synopsis eller det løbende skriftlige arbejde), hvilken organisationsform, den er underlagt (individuel eller gruppevejledning) eller hvilket elevniveau, den er møntet på (afhængig af faglig styrke og selvstændighed).

Faglig vejledning er tillige et spørgsmål om en række balancer.

Generelt skal faglig vejledning finde balancen mellem ’for meget’ eller ’for lidt’ – en balance mellem den instruerende og den konsulterende vejleder (Dahl, her efter Sørensen 2010)¹. I en udgivelse fra Danmarks Evalueringsinstitut kan man læse følgende:

”EVA’s evaluering peger på at gymnasiernes hjælp [...] til de gymnasieelever som har svært ved selv at klare kravene, kan komme til at modvirke at eleverne opdyrker selvstændighed og vedholdenhed. Medmindre gymnasiet altså tilrettelægger vejledningen så eleverne får mest støtte i starten og mindre mod slutningen af uddannelsen, så de lærer at stå på egne ben”²

Vejledningen skal også finde en balance mellem produkt og proces. Orienterer vejledningen sig mod den konkret forestående opgave eller mod elevens eller kursistens kompetenceudvikling på længere sigt?

Hvis vi anskuer vejledningssituationen som et rum for læring, bliver det relevant både at se på stilladsering og læringssyn og på balancen mellem situationens kognitive og affektive aspekt.

Også på det organisatoriske plan, dvs. med hensyn til koordinering af indsatsen, indeholder faglig vejledning en problemstilling. Den førnævnte EVA-udgivelse nævner et problem, der kan opstå, når der flere lærere evt. med forskellige fag er involveret i samme vejledning:

*"Mange af de elever, der havde gjort brug af vejledningen, var glade for den, men flere elever med to vejledere med hver sit fag fortalte at de havde fået meget forskellig information og indbyrdes modstridende retningslinjer. Også lærerne problematiserede at de ikke havde haft tid til at snakke sammen med en evt. medvejleder undervejs i forløbet."*³

Uddannelsesbekendtgørelsens mål om at sætte eleven eller kursisten i stand til selvstændigt at opsøge viden indebærer, at der stilles komplekse krav til lærerens praksis – her under til lærerens indsigt og færdighed i faglig vejledning som integreret element i undervisningen.

Du skal formulere et problem inden for temaet faglig vejledning. Din problemformulering skal afgrænse og fokusere på et eller flere aspekter ved dette tema, som de fx er formuleret ovenfor. Med udgangspunkt i dit valgte problem skal du analysere og vurdere et eller flere konkrete vejledningsforløb. Det kan være vejledning i uddannelsens formaliserede projekter, men det kan også være kortere eller længere undervisningsforløb, hvor vejledning har en central placering. Det analyserede vejledningsforløb kan være gennemført eller planlagt. Det skal tænkes ind i den samlede progression i udviklingen af elevernes selvstændighed og studiekompetence gennem uddannelsen. Begrund de didaktiske og pædagogiske valg der er foretaget, såvel teoretisk som praktisk.

Se i øvrigt om krav til opgaven i Studieordning for Uddannelsen i teoretisk pædagogikum⁴.

¹ Sørensen, Ingrid M. (2010): Læringsmiljø, læringsrum og læringsstile, i: Brøbecher, Helle og Ulla Mulbjerg: Klinisk vejledning og pædagogisk kompetence i professionsuddannelserne. København: Munksgaard.

² Beck, S.(2011): Størst af alt er vedholdenheden, i Danmarks Evalueringsinstitut: Gymnasiet efter reformen. Viden og debat 2011, <http://www.eva.dk/projekter/2010/magasin-om-gymnasiereformen>

³ Danmarks Evalueringsinstitut (2009): Almen studieforberedelse på stx og studieområdet på hhx og htx. Det første gennemløb 2005-2008 s. 45

⁴http://static.sdu.dk/mediafiles/Files/Om_SDU/Institutter/Ifpr/Paedagogikum/Studieordningpaedagogikum09.pdf